

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Бухгалтерський облік (загальна теорія)»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма «Облік і аудит»
Рік навчання 2, семестр 3/4
Форма здобуття вищої освіти денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 7
Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)

Гуренко Т.О., к.е.н., доцент

gurenko.t.o@nubip.edu.ua

URL ЕНК на навчальному
порталі НУБіП України

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=33>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Курс «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» є обов'язковим компонентом освітньої програми «Облік і аудит», і дисципліною, що містить основні відомості про предмет і метод бухгалтерського обліку, бухгалтерський баланс, документацію як елемента методу бухгалтерського обліку, систему рахунків, план рахунків бухгалтерського обліку, облікові регістри і форми бухгалтерського обліку та методику обліку основних господарських процесів.

Метою дисципліни є формування у здобувачів сучасної системи знань про концептуальні засади бухгалтерського обліку, основи методики обліку господарської діяльності, основи техніки бухгалтерського обліку, підходи до організації обліку на підприємстві та засади керівництва бухгалтерським обліком в Україні.

Завданням дисципліни є оволодіння принципами бухгалтерського обліку, забезпечення засвоєння методичних підходів, що використовуються в бухгалтерському обліку для відображення інформації про господарську діяльність, набуття навиків застосування технічних прийомів реєстрації облікової інформації, формування уявлення про повний цикл обробки облікової інформації від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності; дати загальне розуміння значення фінансової звітності та основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК12. Здатність застосовувати сучасні методи обліку і аудиту відповідно до вимог менеджменту підприємств аграрного бізнесу.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР24. Володіти та вміти застосовувати сучасні методи обліку і аудиту відповідно до запитів і вимог керівників різних рівнів управління підприємств аграрного бізнесу.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання	2/2	Знати: сутність бухгалтерського обліку та історичні аспекти його становлення; принципи, на яких ґрунтується бухгалтерський облік; предмет і метод бухгалтерського обліку; сутність елементів методу бухгалтерського обліку (документація та інвентаризація; оцінку та калькуляцію; бухгалтерські рахунки та подвійний запис; бухгалтерський баланс); порядок відображення в обліку основних господарських процесів: створення підприємства, постачання, виробництво, збут; зміст облікової реєстрації;	Розв'язок ситуаційних завдань, здача практичної роботи в elearn – згідно з журналом оцінювання в elearn	8
Тема 2. Предмет та метод бухгалтерського обліку	5/6	Вміти: розрізняти господарські засоби та джерела їх утворення для правильного відображення об'єктів в обліку; заповнювати первинні документи; проставляти кореспонденцію рахунків, відкривати і закривати рахунки; складати бухгалтерський баланс.		10
Тема 3. Бухгалтерський баланс	2/4			10
Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	6/6			12
Самостійна робота до модуля 1		На основі лекційного матеріалу і виконаних практичних завдань уміти самостійно складати Баланс (Звіт про фінансовий стан) підприємства, орієнтуватися в кореспонденції рахунків	Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в elearn	30
Модульна КР 1			Модуль – описова частина 100.	30

Модуль 2				
Тема 1. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку	2/2	<p>Знати: класифікацію рахунків бухгалтерського обліку за економічним змістом та структурою і призначенням з метою допомоги процесу вивчення системи рахунків та застосуванню її на практиці; призначення та види первинних документів, нормативну базу по їх використанню; етапи проведення інвентаризації на підприємстві та методикку відображення її результатів в обліку; основні види оцінок об'єктів обліку та калькулювання собівартості продукції; види облікових регістрів та форм бухгалтерського обліку.</p> <p>Вміти: класифікувати рахунки по об'єктах бухгалтерського обліку за економічним змістом та структурою і призначенням з метою допомоги вивчення системи рахунків та застосуванню її на практиці; заповнювати первинні документи відповідно до вимог законодавства; проводити інвентаризацію, заповнювати відповідні документи по інвентаризації та відображати її результати в обліку; застосовувати основні види оцінок при надходженні та вибутті об'єктах обліку; здійснювати розрахунок калькулювання собівартості продукції; на основі первинних документів вміти скласти облікові регістри та форми бухгалтерського обліку, проводити їх взаємозвірку.</p>	Розв'язок ситуаційних завдань, здача практичної роботи в elearn – згідно з журналом оцінювання в elearn	5
Тема 2. Первинне спостереження господарських операцій	4/4		10	
Тема 3. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку	4/4		10	
Тема 4. Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку: оцінка і калькулювання	2/4		15	
Самостійна робота до модуля 2			Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в elearn	30
Модульна КР 2			Модуль – описова частина 100.	30
Всього за 1 семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100
Модуль 3				
Тема 1. Облікова реєстрація та узагальнення даних	4/6	<p>Знати: порядок формування первинної вартості (собівартості) придбаних (виготовлених) запасів та основних засобів, порядок розрахунку та розподілу транспортно-заготівельних витрат,</p>	Розв'язок ситуаційних завдань, здача практичної	15

бухгалтерського обліку		порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку придбання запасів та основних засобів, витрачання запасів та списання основних засобів підприємства; методику готівкових і безготівкових розрахунків, особливості формування в обліку інформації про дебіторську заборгованість та зобов'язання, шляхи їх виникнення та способи погашення; облік процесу формування власного капіталу; форми та системи оплати праці; порядок відображення в обліку процесу реалізації; критерії визнання доходу від реалізації продукції і надання послуг; порядок визначення фінансових результатів підприємства за видами діяльності.	роботи в elearn – згідно з журналом оцінювання в elearn	
Тема 2. Облік процесу формування власного капіталу	6/6			10
Тема 3. Облік процесу придбання та використання активів	6/6			8
Тема 4. Облік процесу забезпечення діяльності грошовими коштами та визначення заборгованості	4/2			6
Тема 5. Облік процесу забезпечення трудовими ресурсами підприємства	4/2			6
Тема 6. Облік процесу формування доходів діяльності	6/3			6
Тема 7. Облік процесу формування витрат діяльності	6/4			9
Самостійна робота до модуля 3			Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в elearn	10
Модульна КР 3			Модуль – описова частина 100.	30
Модуль 4				
Тема 1. Сутність та організація управлінського	2/2	Знати: сутність та основні принципи управлінського обліку; призначення та основні елементи облікової політики; призначення національних та	Розв'язок ситуаційних завдань, здача	12

обліку		міжнародних стандартів бухгалтерського обліку; основи організації бухгалтерського обліку; основні теорії і концепції бухгалтерського обліку; основні види та особливості складання форм фінансової звітності.	практичної роботи в elearn – згідно з журналом оцінювання в elearn;	
Тема 2. Облікова політика підприємства	2/2			10
Тема 3. Національні стандарти та міжнародні аспекти ведення бухгалтерського обліку	2/2	Вміти: визначати переваги та об'єкти управлінського обліку; визначати основні елементи облікової політики; розрізняти застосування національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку при веденні обліку; виявляти суттєве із основних теорій і концепцій бухгалтерського обліку; розуміти методику складання форм фінансової звітності.	Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в elearn;	10
Тема 4. Теорія і методика бухгалтерського обліку	2/2		Модуль – описова частина 100.	10
Тема 5. Підходи до формування фінансової звітності	4/6			15
Самостійна робота до модуля 4			Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в elearn	13
Модульна КР 4				30
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний або сімейні обставини).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. Харків: ХДУХТ, 2019. 182 с.
2. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / В.М. Соболев, І.А. Косата, Т.В. Розіт та ін.; за ред. В.М. Соболева. арків.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 222 с.
3. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посіб. / [М. М. Коцупатрий, М. М. Кругла, О. Г. Бірюк та ін.]. Київ: КНЕУ, 2019. 231 с.
4. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 388 с.
5. Бухгалтерський облік: підручник / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь [та ін.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с.
6. Гуренко Т.О., Бабошина О.М. Вплив непрямого методу складання звіту про рух грошових коштів на прийняття управлінських рішень. *«Молодий вчений»*. 2019. № 3 (67). 270 с.
7. Гуренко Т.О. Теоретико-методологічні аспекти бухгалтерського обліку: колективна монографія «Економіка і управління підприємствами: теорія, методика і практика». Розділ 5. Облік, аналіз і аудит діяльності підприємств. Київ. Центр фінансово-наукових економічних досліджень. 2020. С. 123 – 127.
8. Гуренко Т.О. Взаємозв'язок теорії бухгалтерського обліку з теоріями інших галузей економічної науки. Наукове фахове видання «Економіка та суспільство», ТОВ «Видавничий дім «Гельветика». 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-34>.
9. Гуренко Т.О. Особливості бухгалтерського обліку ХХІ століття в Україні. Збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Аграрна політика України в умовах глобальних викликів» 23-24 вересня 2021 р. Київ. НУБіП України. С. 203 – 205.
10. Калюга Є.В., Коцупатрий М.М., Гуренко Т.О. Бухгалтерський облік (загальна теорія): навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2015. 418 с.
11. Калюга Є.В., Гуренко Т.О. Збірник завдань для проведення практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Аналітичне і обліково-правове забезпечення бізнесу» денної форми навчання. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 168 с.
12. Калюга Є.В., Гуренко Т.О., Кузик Н.П. Робочий зошит для проведення навчальної практики з дисципліни Бухгалтерський облік (загальна теорія) для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» («Облік і аудит» та «Аналітичне та обліково-правове забезпечення бізнесу») першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання.. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 102 с.
13. Калюга Є.В., Грищук Г.В., Шендерівська Ю.Л. Національна та міжнародна оцінка біологічних активів. *Modern engineering and innovative technologies*. Germany. Vol. 18. 2021. URL: <https://www.moderntechno.de/index.php/meit/issue/view/meit18-03/meit18-03> (дата звернення: 28.04.2024).
14. Лучко М. Р. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності: навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько, С. Р. Яцишин, Н. Г. Мельник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 390 с.
15. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: затв. наказом Мінфіну України від 08.03.2013 р. № 433.
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Наказ Міністерства фін. України від 07 лют 2013 р. № 73.
17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність": Наказ Міністерства фін. України від 31 трав. 2019 р. № 226.
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах": Наказ Міністерства фін. України від 28 трав. 1999 р. № 137.
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": Наказ Міністерства фін. України від 27 квіт. 2000 р. № 92.

20. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси": Наказ Міністерства фін. України від 20 жовт. 1999 р. № 248.
21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід": Наказ Міністерства фін. України від 29 лист. 1999 р. № 290.
22. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати": Наказ Міністерства фін. України від 31 груд. 1999 р. № 318.
23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток": Наказ Міністерства фін. України від 28 груд. 2000 р. № 353.
24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам": Наказ Міністерства фін. України від 28 жовт. 2003 р. № 601.
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 "Діяльність, що припиняється": Наказ Міністерства фін. України від 07 лист. 2003 р. № 617.
26. Облік і оподаткування у питаннях та відповідях. Навч. посіб. / [Є.В. Калюга, І.Д. Лазаришина, В.К. Савчук, Н.П. Кузик та ін.]. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 374 с.
27. Облік і оподаткування: практикум дистанційного тестування: навч. посіб. / За загальною редакцією: М.Огійчука, Т. Іщенко, М. Бондаря, О. Гуторова, Є. Калюги, Н. Вовчук, Л.В. Гуцаленко. Київ: Алерта, 2018. 306 с.
28. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фін. України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/388-plan-rahunkiv.html> (дата звернення: 28.04.2024).
29. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 647 с.
30. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 03.05.2024).
31. Ткаченко Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. Київ: Алерта, 2020. 192 с.
32. Application of International Accounting Standards by Enterprises in the Context of Modern Challenges: collective monograph / Beldii A.M., Boyarova O.A., Derevianko S.I., Gutsalenko L.V., Hanyaylo O.M., Hurenko T.O., Kolesnikova O.M., Kryvorot O.Hr., Kuzyk N.P., Lytvynenko V.S., Meliankova L.V., Myskiv L.P., Popova O.O., Shara Y.Yu., Shevchuk K.V., Sliesar T.M., Vakulyk D.A. / National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, 2022. 275 p.
33. Hurenko T. Risks of accounting and their influence on management decisions. Збірник наукових праць Державного університету інфраструктури та технологій. Серія «Економіка і управління». Вип. 50. Київ: ДУІТ, 2021. 150 с. (С. 96 – 103) DOI: <http://doi.org/10.32703/2664-2964-2021-50>.
34. Hurenko T.O., Wasilewski N. Development of accounting in Ukraine in the conditions of globalization. Збірник тез I Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Міжнародні тенденції формування професійної компетентності фахівців з обліку і оподаткування» 16-17 вересня 2021 р. Київ. НУБіП України. С. 47 – 49.
35. Hurenko T. O. Importance of management accounting for business and its place in legislation. The 5th International scientific and practical conference “Science and innovation of modern world” (January 25-27, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. 672 p. (533 – 537).
36. Shmatko N., Bondarenko A., Kaliuha Y., Kozachenko L., Shevtsiv L., Sedikov D. Logistic convergence as a mechanism of modification the system of management accounting of import operations at enterprises. *International Journal of Management (IJM)*. 2020. Vol. 11 (3). Pp. 551–564. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216182015&eid=2-s2.0-85082761620> // (дата звернення: 05.05.2024).

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека економістів. URL: www.library.if.ua
2. Закони України. [URL: www.zakon.rada.gov.ua

3. Бухгалтер 911. URL: <http://buhgalter911.com>
4. Ліга Закон. URL: <http://www.liga.net/>
5. Бібліотека он-лайн. URL: <http://readbookz.com/>
6. Облік і фінанси АПК. Бухгалтерський портал. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/>
7. Газета «Все про бухгалтерський облік». URL: <http://vobu.kiev.ua>
8. Газета «Урядовий кур'єр». URL: <http://www.ukurier.gov.ua/>
9. Електронна бібліотека. URL: <http://pidruchniki.com.ua/>
10. Баланс. URL: <http://balance.ua>
11. Баланс-Агро. URL: <http://balance.ua/products/all/post/balans-agro/>